

Immunotherapie

Dr. Heike Röckmann,
Afdeling Dermatologie, UMC Utrecht

1911

Noon en Freeman "Prophylactic inoculation of hay fever"

PROPHYLACTIC INOCULATION AGAINST HAY FEVER
By I. NOON, B.C. CURRIE, F.R.C.S. D.Sc.
(From the Laboratory of the Department for Therapeutics, St. Mary's Hospital.)
Hay fever is a form of recurrent catarrh affecting certain individuals during the months of May, June, and July. It is caused by a minute toxin found in the pollen of grasses. The patients present the idiosyncrasy of being sensitive to this toxin, which is innocuous to normal individuals. The idiosyncrasy may be detected during any season of the year by dropping a little of an extract of grass pollen into the eye of the suspected individual; a reaction, described more fully below, will be obtained in the case of a hay fever sufferer.
Lancet 1/1911, 1572-1573

Immunotherapie

- Wat verstaan we eronder?
toediening van geleidelijk opklimmende doseringen allergeen met als doel de allergie te verminderen
- Andere terminologie:
hyposensibilisatie, desensibilisatie, allergievaccinatie

Immunotherapie

Toepassingen:

Allergie voor

- Insectengift
- pollen
- huisstofmijt
- dierhaaren (kat)

Immunotherapie

Toepassingen:

Allergie voor

- Insectengift
- pollen
- huisstofmijt
- dierhaaren (kat)

Type 1 (snelle) Allergie

- zelfde mechanisme
- klachten van
  - neusklachten
  - oogklachten
  - astma
  - mgl galbulten

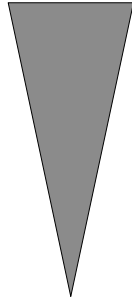

werkzaamheid van Immunotherapie

- Verbetering van de klachten en allergisch astma
- Immunotherapie vermindert kans op astma en verdere sensibilisatie

werkzaamheid van Immunotherapie

- Insectengift
- Pollen
- Huisstofmijt
- Kattenhaar
- Andere dieren, kruiden

Patiënt

- Hr. A. 18 jaar
- Sinds 4 jaar toenemende klachten van jeuk in de ogen, niezen, neusloop, het hele jaar maar vooral in de zomermaanden (begin mei t/m augustus)
- Consult op 18 mei: oog en neusklachten
- behandeling met antihistaminica p.o., oogdruppel en neusspray verminderen de klachten, maar onvoldoende

Casus: vervolgonderzoek

- Bloed onderzoek IgE
- Positief voor
  - graspollen (66)
  - boompollen (20)
  - hond (10)
  - kat (15)
  - huisstofmijt (20)
- Huidtest niet verricht; gebruikt antihistaminica

Immunotherapie ?

Welk behandelopties zijn zinvol ?

1. Geen immunotherapie
2. IT met HSM
3. IT met boompollen
4. IT met graspollen

Immunotherapie ?

Anamnese/ Diagnose :
allergie voor graspollen (en HSM)

Diagnostiek steunt deze diagnose.

Therapie:

symptomatische behandeling
+ Immunotherapie Graspollen

Wie komt in aanmerking ? Immunotherapie checklist:

- Is de patiënt gesensibiliseerd?
- Is het allergeen klinisch relevant?
- Is het vermijden van het allergeen praktisch uitvoerbaar?
- Zijn er gestandaardiseerde en effectieve behandelopties beschikbaar?
- Kan de patiënt veilig behandeld worden?
- Is de patiënt gemotiveerd en blijft hij trouw aan de therapie?

Wie komt niet in aanmerking ?

Contraindicaties SCIT:

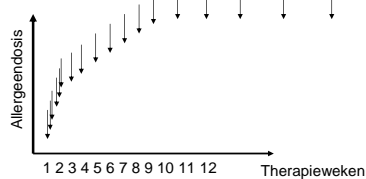
1. Onvoldoende behandeld astma
2. Medicatie met bètablokkers
3. Auto-immuunziekte
4. Actieve maligne aandoeningen
5. Lage compliance
6. Zwangerschap (opstarten)

Applicatiemogelijkheden

1. Subcutaan (SCIT) - spuiten
2. Sublingual (SLIT) – onder de tong
  1. Vloeibaar allergeen extract
  2. Smelttabletten

Procedure s.c. Immunotherapie

subcutaan vs sublinguaal

- Effectiviteit → • sc > sl
- Kwaliteit preparaten → • sc > sl
- Ervaring → • sc >> sl
- Therapietrouw → • sc >> sl
- Lange termijn effect → • sc goed, sl ?
- Veiligheid → • sc < sl
- Gebruiksgemak → • sc < sl

Nieuwere ontwikkelingen

1. Preseasonal SCIT (*Eng et al. 2006*)
2. Tabletformulering (Grazax®) (*Durham et al. 2006*)
3. High dose SLIT (*Demoly et al. 2006; Amoroso et al. 2006*)
4. SLIT allergoid (*Grutta et al., 2007*)
5. Intralymfatische allergeen injectie (*Senti et al. 2008: 183 pt*)

Immunotherapiespreekuur

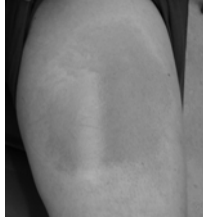
na injectie

- patiënt wacht 30 min in de praktijk
- geen buitengewoon allergeen contact op de zelfde dag
- geen buitengewoon inspanning

Bijwerkingen

Vaak

1. lokale zwelling en jeuk (SCIT) → eventueel schema aanpassen
2. OAS (SLIT)
3. moeheid op dag van injectie

Immunotherapie spreekuur

Bijwerkingen

Vaak

1. lokale zwelling en jeuk (SCIT) → eventueel schema aanpassen
2. OAS (SLIT)
3. moeheid op dag van injectie

Zelden (1:10 000)

1. acuut astma aanval
2. Anafylaxie (1: 250 000)

90 % van de forse reacties treden in de eerste 30 min na injectie op !

Samenvatting- immunotherapie

IT is een standaardtherapie bij allergie voor insectengift allergie.

IT is de enige causale therapie.

Referentiemethode = SCIT voor 3 jaar met maandelijkse injecties

Een correcte diagnose is essentieel voor therapie succes.

Immunotherapie

Bedankt voor u aandacht

Patiënt

- Hr. A. 18 jaar
- Sinds 4 jaar toenemende klachten van jeuk in de ogen, niezen, neusloop, het hele jaar maar vooral in de zomermaanden (begin mei t/m augustus)
- Consult op 18 mei: Lichamelijk onderzoek: milde oog en neusklachten
- behandeling met antihistaminica p.o., oogdruppel en neusspray verminderen de klachten, maar onvoldoende

Casus: vervolgonderzoek

- Bloed onderzoek IgE
  - graspollen 66,
  - boompollen 20,
  - hond 10,
  - kat 15,
  - huisstofmijt 20
- Huidtest niet verricht; gebruikt antihistaminica

Immunotherapie ?

Welk behandelopties zijn zinvol ?

1. Geen immunotherapie
2. IT met HSM
3. IT met boompollen
4. IT met graspollen

Immunotherapie ?

Anamnese/ Diagnose :
allergie voor graspollen (en HSM)

Diagnostiek steunt deze diagnose.

Therapie:

symptomatische behandeling
+ Immunotherapie Graspollen

Patiënt

- Hr. A. 45 jaar
- Sinds jaren niezen en lichte benauwdheid, niet seizoensgebonden, wel naast past gemaaid gras, geuren, rook
- Consult in mei: Lichamelijk onderzoek: geen bijzonderheden
- symptomatische behandeling met antihistaminica p.o. en oogdruppel zowel neusspray zonder duidelijk effect

Patiënt: vervolgonderzoek

- Huidtest
- Berk –
- HSM 1+
- Grassen 1+
- Hond 1+
- Kat 0

Immunotherapie ?

Welk behandelopties zijn zinvol ?

1. Geen immunotherapie
2. IT met HSM
3. IT met boompollen
4. IT met graspollen

Immunotherapie ?

Anamnese/ Diagnose :

Rhinitis vasomotorica non- allergica en
bronchiale hyperreactiviteit

Geen causale sensibilisaties.

Geen Immunotherapie.

